

عنوان مقاله:

جستاری بر شناخت ویژگی های ساختاری معماری مسکن روستایی شهرستان گرگان (مطالعه موردی: روستای شاهکوه سفلی)

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های علوم جغرافیایی، معماری و شهرسازی، دوره 5، شماره 46 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

حمیدرضا رزمی - گروه معماری، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آبادکتول، ایران

میلاذ غلامی - باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد آیت الله املی، دانشگاه آزاد اسلامی، امل، ایران

لادن حسینی نژاد - دانش آموخته کارشناسی ارشد، مهندسی معماری، موسسه غیرانتفاعی میرداماد، گرگان، ایران

خلاصه مقاله:

نامل پیرامون مسکن و خانه متناظر با مفهوم سکونت کردن در مکانی خاص است. سکونت کردن مفهومی فراتر از رفع نیاز دارد و گویای برقراری پیوندی معنادار میان انسان، عناصر مکان، فضا و محیط است؛ طوری که حتی می توان شکل گیری تمدن انسانی را از زمان مسکن گزیدن انسان دانست، زیرا مسکن گزیدن مستلزم ارتباط میان انسان و مکان است. معماری بومی هر منطقه، پیشینه معماری و سابقه تاریخی آن را بیان می کند و در صورت شناسایی و معرفی این اطلاعات ارزشمند به همگان، می تواند زمینه ای برای مرتفع ساختن بسیاری از نیازهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و توسعه سکونتگاه ها به مناطق دیگر باشد. معماری روستایی ایران به لحاظ ماهیت کارکردی و پاسخگویی به نیازهای انسانی، فعالیت های مردمی، عناصر تولیدی و محیط زیست، مجموعه ای همگن از ارتباطات و کارکردها و نقش چند عملکردی فضاهای آن می باشد. روستای شاهکوه نیز از این قاعده مستثنی نیست و کلیت آن متشکل از مجموعه اجزایی است که با رابطه ای منطقی بین مجموعه فعالیت ها، رفتارها و کالبد روستا به گونه ای انسجام یافته ادراک می شوند. کالبد شاهکوه طی فرایندی ارگانیک براساس تعامل بین عوامل طبیعی و انسانی شکل گرفته و تکامل یافته است. بافت و مسکن روستای شاهکوه متأثر از این فرایند و توسط معماران بومی شکل گرفته است. بر این اساس هدف اصلی پژوهش کیفی، شناسایی و ترسیم چهارچوبی الگومدار برای تحلیل معماری بومی روستای شاهکوه است به گونه ای که بتواند با بررسی عوامل مداخله گر در پدید آمدن بافت و معماری روستایی مورد مطالعه، الگوهای رویداد و الگوهای فضایی شکل دهنده ی آن را شناسایی و رابطه ی بین آنها را تبیین کند. مسئله ی پژوهش، نحوه ی ارتباط میان الگوهای فضایی با عوامل مداخله گر در شکل گیری بافت و معماری روستای شاهکوه، و نیز نحوه ی بروز آنها در ساختار کالبدی روستاست. پژوهش حاضر با روش توصیفی-تحلیلی، در بستری از مشاهدات میدانی، بررسی های عینی و کرویکی های تحلیلی و نیز انجام مصاحبه ی عمیق باهدف شناسایی الگوهای تشکیل دهنده ی روستای هدف انجام پذیرفته است که در نهایت منتج به عوامل ذیل گردید که در شکل گیری بافت و معماری روستایی مورد مطالعه موثرند: اول، تاثیر بوم طبیعی و مصنوعی در بافت. دوم، فرهنگ اجتماعی حاکم بر روستا. سوم، عوامل جغرافیایی و اقلیمی موثر در شکل گیری بافت. چهارم، نقش سنت سکونت حاکم در منطقه. که بدون توجه به هر یک از موارد فوق شکل گیری بافت و معماری روستا امکان پذیر نخواهد بود.

کلمات کلیدی:

روستا، مسکن روستایی، معماری روستایی، بافت روستایی، روستای شاهکو سفلی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1957399>

